

RÓŻNORODNOŚĆ BIOSFERY

WBNZ 845

(Biogeografia ekologiczna i ewolucyjna)

WYKŁAD 1

January Weiner
INOŚ

ORGANIZACJA KURSU

- OK. 15 SPOTKAŃ: WYKŁADY
- OBECNOŚĆ NIE JEST OBOWIĄZKOWA, ALE ZALECANA
- JEDNO ZADANIE DOMOWE (obowiązkowe, na ocenę): spis roślin doniczkowych
- Zajęcia terenowe - obowiązkowo – indywidualne zwiedzanie:
  - **ZOO**
  - (Ogród Botaniczny - zalecany)

ORGANIZACJA KURSU

- KONSULTACJE, kontakt: *Prof. January Weiner*
pok. 3.2.15 (INOŚ), *january.weiner@uj.edu.pl*
www.eko.uj.edu.pl/weiner
DYŻUR: WTORKI, 14-15.
(lepiej się wcześniej umówić, możliwe też inne terminy)

EGZAMIN

- **Pisemny**, w formie urozmaiconego testu
- **Termin 1**, w sesji:
2. lutego 2018, godz. 10.00
- W razie niepowodzenia jest 1 (jeden) termin poprawkowy, w sesji poprawkowej:
23. lutego 2018, godz. 10.00

Wynik egzaminu stanowi 75% oceny, aktywność i ocena z zadań 25%

„KRAJOWE RAMY KWALIFIKACJI”

- efekty kształcenia
  - **wiedza** (teoretyczna lub faktograficzna; efekt przyswajania informacji przez uczenie się; jest ona zbiorem opisu faktów, zasad, teorii i praktyk powiązanych z określoną)
  - **umiejętności** (umysłowe/kognitywne - myślenie logiczne, intuicyjne i kreatywne, oraz praktyczne - sprawność manualną, korzystanie z metod, materiałów, narzędzi i instrumentów); zdolność do stosowania wiedzy i korzystania z *know-how* w celu wykonywania zadań i rozwiązywania problemów);
  - **kompetencje personalne i społeczne** (potwierdzona zdolność stosowania wiedzy, umiejętności oraz kompetencji personalnych, społecznych lub metodologicznych; w pracy, w nauce oraz w karierze zawodowej i rozwoju osobowym)
- nakład pracy studenta (ECTS)
- SYLABUS! (zob. opis kursu w USOS)

Bilans punktów ECTS

- Udział w wykładach (30h): 30h
- Zajęcia terenowe w ZOO: 3h
- Przygotowanie raportu nt. roślin egzotycznych: 6h
- Przygotowanie indywidualne do egzaminu: 24h
- Egzamin: 2h
- Suma: 65h

Efekty kształcenia

- **w zakresie wiedzy:** słuchacze (1) znają wzorce rozmieszczenia przejawów życia na Ziemi (biomów, ekosystemów, strategii adaptacyjnych różnych gatunków, bioróżnorodności, zasięgów gatunków). (2) rozumieją mechanizmy fizyczne, ekologiczne i ewolucyjne prowadzące do powstania obserwowanych wzorców na tle przestrzennej zmienności warunków geologicznych i geograficznych;
- **w zakresie umiejętności:** Uczestnicy potrafią rozpoznać charakterystyczne wzorce krajobrazów i najważniejszych przedstawicieli fauny i flory biomów świata; potrafią interpretować mapy rozmieszczenia organizmów
- **w zakresie kompetencji społecznych:** słuchacze przyjmują krytyczną postawę metodologiczną w odniesieniu do ekologii globalnej, mają wyrobioną opinię nt. praktycznych problemów środowiska Ziemi (ochrona bioróżnorodności, zmiany globalne), w oparciu o przesłanki naukowe.

Zasady porządkowe

1. Terminy zaliczeń i egzaminów nie mogą być zmieniane, zbiorowo ani indywidualnie.
2. Korespondencja pomiędzy studentami a prowadzącymi zajęcia może się odbywać wyłącznie poprzez U-mail (USOS); e-maile z innych adresów są kasowane bez czytania.
3. E-mail musi zawierać nazwisko studenta i nazwę kursu, którego dotyczy.

ZAKRES TEMATYCZNY

- Zróżnicowanie warunków życia na Ziemi – przyczyny i skutki
- Zróżnicowanie funkcjonalne ekosystemów – wzorce przestrzenne i wyjaśnienia
- Gradient różnorodności - mechanizmy ekologiczne i ewolucyjne
- Zróżnicowanie rozmieszczenia organizmów (zasięgi) – wzorce geograficzne
- Zasięgi – wyjaśnienia funkcjonalne (adaptacje)
- Dynamika zasięgów, wzorce i wyjaśnienia
- Współczesne wzorce rozmieszczenia, typologia
- Zmiany rozmieszczenia w historii biosfery
- Biogeografia człowieka

Pokrewne kursy

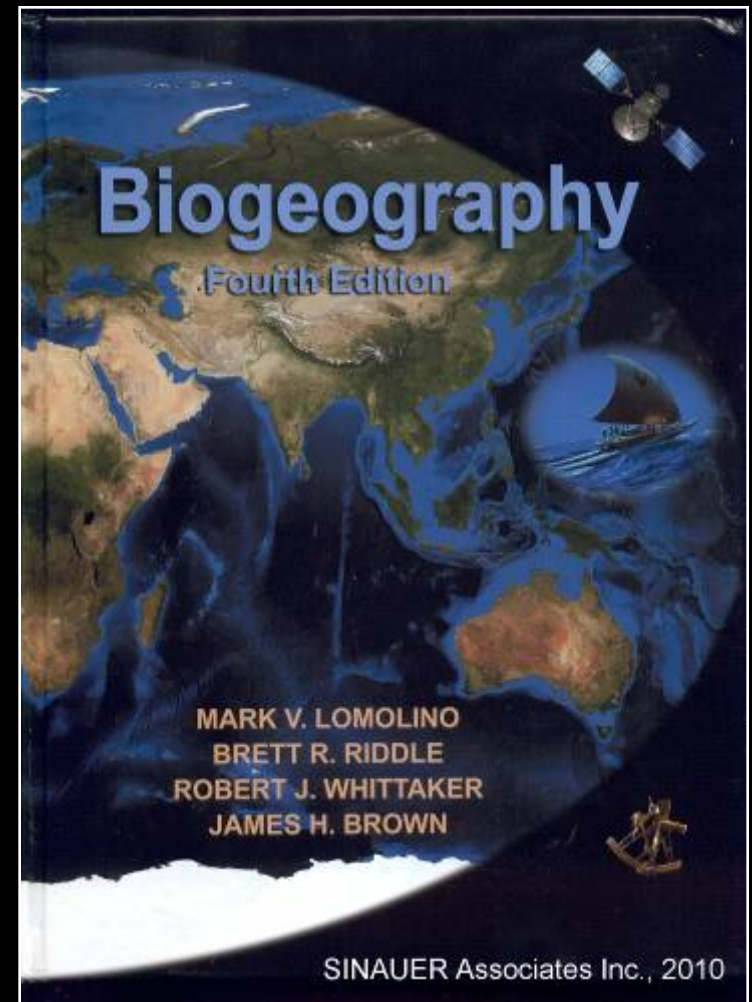
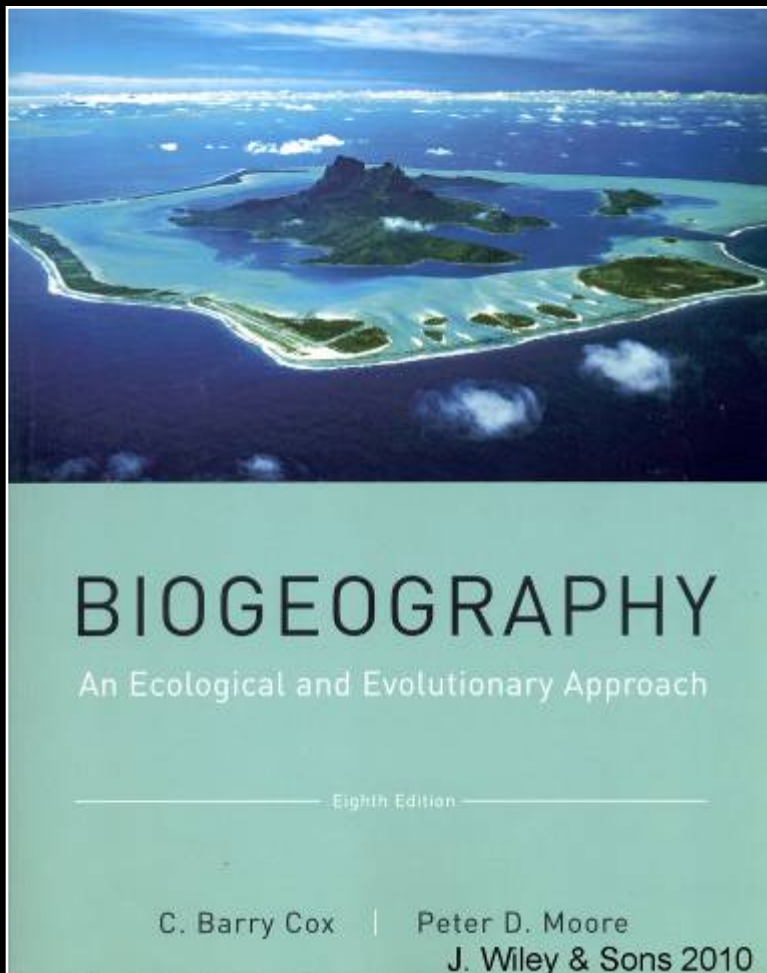
(szczegółowe i/lub zaawansowane)

- Flora i Fauna Polski (WBNZ-930)
- Szata Roślinna Ziemi (WBNZ-238)
- Fitogeografia (WBNZ-929)
- Zoogeografia (WBNZ-255)
- Island biogeography (WBNZ-887)
- Tropical ecology (WBNZ-849)
- Tropical ecology – field course (WBNZ-850)

Kurs WBNZ-845 jest kursem podstawowym, ogólnym, z naciskiem na mechanizmy ekologiczne i ewolucyjne, z niewielkim udziałem biogeografii opisowej

PODREĆCZNIKI i inne pomoce

- Brak dobrych podręczników krajowych
- Znakomite międzynarodowe – nowe wydania:

Lektura pomocnicza: Podręczniki i monografie

Geografia roślin

Jan Kornas
Anna Medwecka-Kornas

2002

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

Fitogeografia części świata

tom 1

Europa
Azja
Afryka

Zbigniew Podbielkowski

2002

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

Geografia roślin

Zbigniew Podbielkowski

1999

Lektura pomocnicza: Podręczniki i monografie

Geografia roślin

Jan Kornas
Anna Medwecka-Kornas

2002

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

Fitogeografia części świata

tom 1

Europa
Azja
Afryka

Zbigniew Podbielkowski

2002

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

Geografia roślin

Zbigniew Podbielkowski

1999

DLA SZCZEGÓLNI ZAINTERESOWANYCH

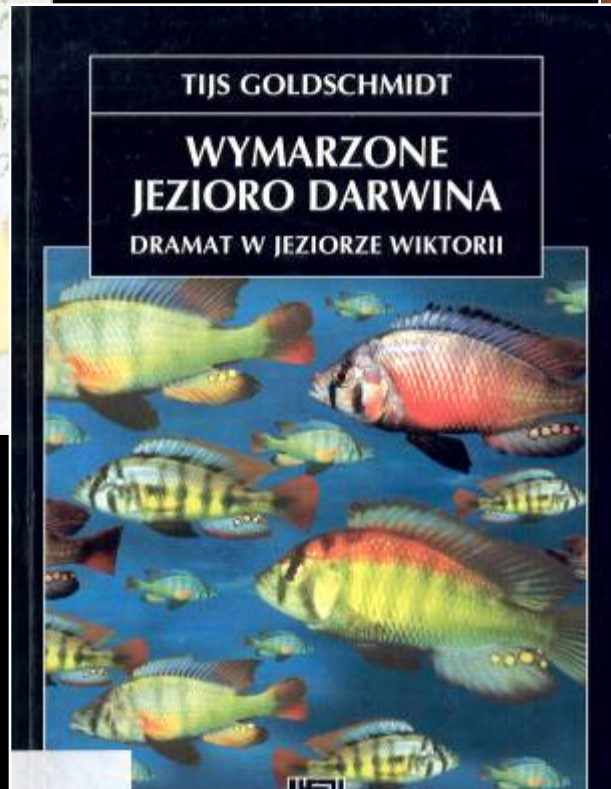

Andrzej Samuel Kostrowicki

GEOGRAFIA BIOSFERY

Biogeografia dynamiczna lądów

PWN
1999

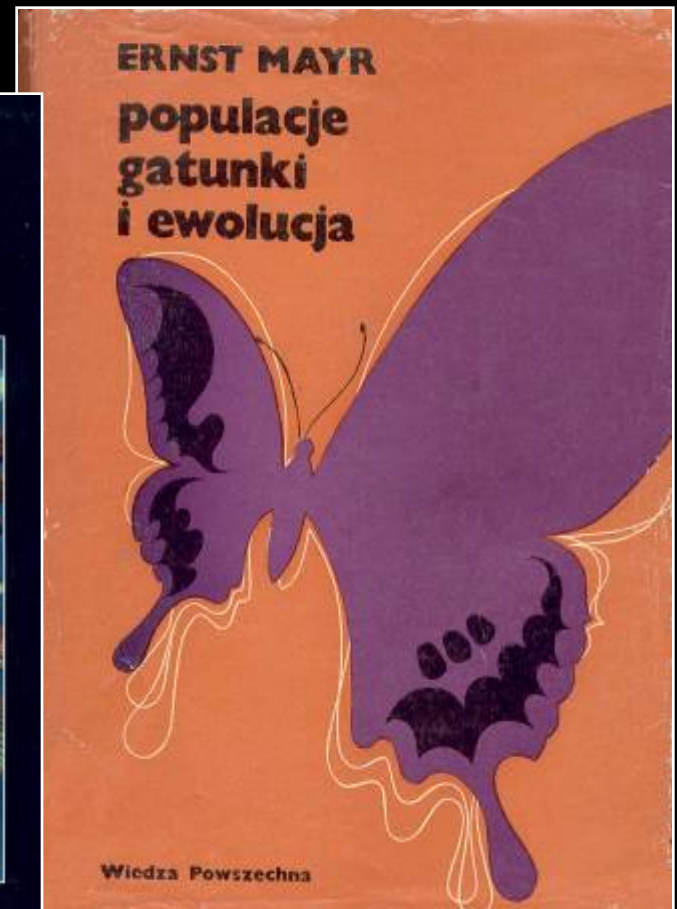
TIJS GOLDSCHMIDT

WYMARZONE JEZIORO DARWINA DRAMAT W JEZIORZE WIKTORII

1998

NA SOBIEŻACH
NAUKI
Prószyński i S-ka

ERNST MAYR

populacje gatunki i ewolucja

Wiedza Powszechna

NIE TYLKO PODRĘCZNIKI BIOGEOGRAFII

Nowe wydanie

Charles J. Krebs

EKOLOGIA

2011

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

Ewolucja

Douglas J. Futuyma

Życie i ewolucja biosfery

Podręcznik
ekologii ogólnej

January Weiner

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN

MATERIAŁY UZUPEŁNAJĄCE

- Materiały będą dostępne na stronie:
<http://www.eko.uj.edu.pl/weiner/>
- i w USOS/Pegaz
- wszystkie wykłady (ilustracje z krótkimi tekstami, format pdf), materiały dodatkowe

nazwa użytkownika:

WBNZ845

hasło:

humboldt

	Data	Temat
1	6.X. 2017	Wstęp. Historia odkryć biogeograficznych
2	13.X.	Wykład się nie odbędzie
3	20.X.	Warunki życia na Ziemi
4	27.X.	Produkcja pierwotna. Gleby. Biomy.
5	3.XI.	Biomy morskie 1
6	10. XI.	Biomy morskie 2
7	17. XI.	Lasy tropikalne
8	24. XI.	Lasy i stepy strefy umiarkowanej
9	1. XII.	Wzorce różnorodności
10	8.XII.	Specjacja, filogeografia
11	15.XII.	Dyspersja
12	22.XII.	Zasięgi, makroekologia
13	5. I. 2018	Adaptacja (reguły biogeograficzne), wyspy
14	12. I.	Regiony; [<i>Rośliny doniczkowe</i>]
15	19.I	Plejstocen – <i>Homo</i> sp.
16	26. I	...
	2. II.	Egzamin

Ogród Zoologiczny w Krakowie

- Dojazd: autobus 134 spod Cracovii (albo inaczej)
- czynny codziennie, od 9.00 do 17.30
- Warto wcześniej obejrzeć stronę internetową
<http://www.zoo-krakow.pl>
- Warto zabrać lornetkę, notatnik, aparat fotograficzny

Raport z ZOO

Imię i nazwisko	
Data odwiedzin ZOO	
<i>Najciekawsze obserwacje (gatunki, pochodzenie, inne uwagi):</i>	
Ssaki nadržewne	
Ptaki z Afryki	
Drapieżne ssaki tropikalne	
Inne ciekawe okazy	

Aktualny formularz będzie udostępniony na stronie internetowej kursu
Wypełniony należy przesłać (elektronicznie) do dn. 15. grudnia 2017

SPIS ROŚLIN DONICZKOWYCH

- Wybrać konkretne miejsce (mieszkanie prywatne; w ostateczności sklep/kwiaciarnia);
- Spisać wszystkie hodowane tam rośliny;
  - nazwa zwyczajowa
  - **nazwa naukowa**, taksonomia
  - kraj pochodzenia
  - uwagi
- **Nie zmyślać, nie przepisywać z internetu!**
- Przekazać mailem (USOS) na mój adres, **jako plik excel**
- W nazwie pliku, i w jego treści umieścić swoje nazwisko (np. „spis_roslin_kowalski.xls)
- **TERMIN OSTATECZNY: 7. Stycznia 2018**

